

Kantoci, D.¹

pregledni rad

Dobrodošli u svijet trajnica

Sažetak

Trajnica su zeljaste cvjetne vrtne biljke koje, kako im sam naziv govori, žive nekoliko godina. Nezaobilazne su pri uređivanju cvjetnog vrta i kombiniraju se s drugim trajnicama, jednogodišnjim cvijećem, grmljem i drugim biljkama.

Ključne riječi: trajnice, gredica s trajnicama, sadnja, planiranje gredice s trajnicama

Uvod

Trajnica predstavljaju grupu biljaka koja je nezaobilazna pri uređenju vrta pa tako u svakom vrtu možemo naći poneku trajnicu. Kako im i sam naziv govori, trajnice su, za razliku od jednogodišnjeg bilja, višegodišnje biljke koje svake godine iznova rastu iz kori-jena. Za razliku od grmlja i drveća, izboji većine trajnica ne odrvene već ostaju zeljasti. Svake godine iz korijena rastu novi zeljasti izboji koji u neko doba godine nose cvijet. Cvijet može biti različitih oblika, veličina i boje, što ovisi o vrsti i sorti koju smo odabrali. Velik broj trajnica u jesen polako počinje venuti, a do zime će zeljasti izboji posve uvenuti. Tijekom zime vrt djeluje pusto, trajnica nema, posve su nestale. Međutim, u proljeće će iz korijena izrasti nove biljke. To je godišnji ciklus trajnica koji se ponavlja tako dugo dok biljka ne ostari i prestane rasti. To je i najveća razlika u odnosu na jednogodišnje i dvogodišnje biljke koje ukrašavaju naš vrt samo jednu ili dvije sezone, nakon čega ih ponovno moramo sijati ili saditi.

Ponuda trajnica uistinu je velika, čak impozantna jer postoji više tisuća vrsta i još više uzgojenih oblika - sorata. Zbog tako velikog broja trajnice možemo koristiti na svim staništima. Neke vrste mogu se saditi na problematičnim mjestima, sjenovitim, suhim ili vlažnim. Veliki broj trajnica nosi mirisne cvjetove, što svakako pridonosi njihovoј atraktivnosti, a neke se koriste zbog ljekovitih svojstava.

Trajnica u pravilu rastu u grupi. Atraktivnu grupu većih trajnica čine najmanje tri iste biljke, dok su kod niskih pokrivača tla skupine sastavljene od desetak i više biljaka. Neke trajnice, one visokog rasta (divizma), mogu se saditi pojedinačno, kao soliterne biljke. Trajnice se osim po visini i boji cvijeta razlikuju i po obliku cvijeta koje u vegetaciji posjećuju kukci.

¹ dipl. ing. agr. Darko Kantoci

S obzirom na velik broj različitih vrsta, cvatnja se odvija u različito vrijeme, a pravilnim odabirom biljaka može se postići da trajnice svojim cvjetovima krase vrt cijele godine. Prvi cvate kukurijek, već u siječnju, a kasnije je nemoguće navesti sve one koje cvatu od proljeća do jeseni.

KOMBINACIJA TRAJNICA S TRAJNICAMA

Kao što je ranije navedeno, tek nekoliko pažljivo odabranih trajnica koje se međusobno nadopunjaju bojom i oblikom dovoljno je da se uredi manja cvjetna gredica. Lijepa gredica može se urediti već s tri vrste biljaka. Pravilno odabrana kombinacija omogućuje nam kombiniranje biljaka prema visini, a najbolje kombinacije postižu se izborom i sadnjom jedne niske, jedne srednje i jedne visoke trajnice. Za kompoziciju možemo reći da je uspjela kada biljke zajedno izgledaju ljesti nego kada rastu samostalno. Samo ako se pridržavamo nekih pravila, bez obzira na iskustvo, uspjet ćemo urediti raznolike i skladne cvjetne gredice.

Želimo li kombinirati trajnice srodnih nijansi, potrebno je odabratи vrste čiji se cvjetovi oblikom jasno razlikuju jedni od drugih. Na primjer, ako želimo ružičastu gredicu, ta bi se kombinacija sastojala od bijelog sljeza, plamenca i sadarke. Nijanse boja su slične, no cvjetovi se razlikuju visinom i oblikom. Sljez svoje cvjetove nosi na visokim stabljikama, plamenac ima velike štitaste cvjetove dok su cvjetovi sadarke sitni. Trajnica s cvjetovima jednakih oblika bolje dolaze do izražaja ako su im boje različite.

Ljubičasto-plava kombinacija

Kombinacije trajnica s ljubičasto-plavim cvjetovima vrlo su omiljene. Vrlo efektanu kombinaciju dobit ćemo kombinacijom ukrasnog luka, vučjaka i iglice. S obzirom na visinu biljaka, iglicu sadimo naprijed, a u pozadini ukrasni luk i vučjak. Te trajnice imaju cvjetove sličnih boja, ali oblik cvijeta im je različit, što djeluje vrlo efektano. Ukrasni luk ima velike, okrugle štitaste cvatove, vučjak ima duguljaste grozdaste cvjetove, dok su cvjetovi iglice sitni i pravilni. Osim oblikom, biljke se razlikuju po visini i gustoći rasta.

Ljetna gredica

Želimo li da nam cvjetna gredica cvate u ljetu, kombinacija će sadržavati sikavicu, grimiznu pupavici i dvornik. Grimizna boja pupavice vrlo je atraktivna. Sve tri vrste lako se uzgajaju i sade se na sunčanim mjestima. Te biljke privlače i kukce, a idealne su za prirodni vrt u kojem je zastupljeno poljsko cvijeće, grmovi i drveće. Kombinacija navedenih triju biljaka može se nadopuniti gostankom, indijanskim koprivom i ukrasnim travama.

Gredica uz vodenu površinu

Ako u vrtu imate vodenu površinu, u njezinoj blizini može se formirati gredica koju čini kozlačica, grančica i hosta. Kako hosta ne podnosi sunce, gredica bi trebala biti smještena na polusjenovitom mjestu, ispod krošnje drveta. Kozlačica je divlja trajnica sa sitnim listovima i cvjetićima, a naraste oko 1,2 m visoko. Boja njezinih cvjetova je pastelno ružičasta

i uz njih će se posebno isticati žuti cvjetovi grančice. Cvjetovi grančice kratkog su vijeka, traju tek jedan dan, no cvatnja traje nekoliko tjedana jer se svakodnevno otvaraju novi cvjetovi. Hosta također ima cvjetove koji traju samo jedan dan, no oni su različitih oblika. Neki su nalik na bijele cvjetove ljljana dok su drugi nalik na ljubičaste zvončice, međutim, hosta se uglavnom užgaja zbog listova.

Proljetna gredica

Cvjetna gredica koja cvate u proljeće sastoji se od kombinacije srdača, modrice i šupaljke. I tu gredicu treba smjestiti na polusjenovito mjesto, ispod listopadnog stabla ili grma. Modrica cvate u travnju, a mjesec dana kasnije cvate srdačce i šupljika. Cvjetovi srdača ružičasto su bijele boje, pomalo nalik na cvjetove fuksije. Šupaljka ima zlatnožute cvjetove koji rastu u gustim grozdovima, a pojavljuju se sve do rujna. Osim toga, šupaljka ima zimzeleno lišće pa će gredica i zimi biti atraktivna. Šupaljka se koristi kao pokrivač tla, a lako se razmnožava sjemenom. Modrica, kako samo ime kaže, ima plave cvjetove. Ta se kombinacija može proširiti biljkama poput plučnjaka, pakujca i iglice. Sve te biljke prikladne su za polusjenovita i sjenovita mjesta i mogu se kombinirati s papratima.

KOMBINACIJE TRAJNICA I DRUGIH BILJAKA

Engleski vrtlari vrlo su vješti u kombiniranju miješanih gredica na kojima zajedno rastu trajnice, grmovi, trave, lukovičaste i jednogodišnje biljke. Rezultat je izuzetno raznovrsna i bujna gredica koja je atraktivna cijele godine. Upravo je atraktivnost najveća prednost takve gredice u odnosu na gredicu koja se sastoji samo od trajnica. U rano proljeće, dok trajnice nisu ni počele s rastom, cvatu lukovičaste biljke. U jesen, kada većina trajnica ocvata, gredicu krase različite trave, jesensko lišće listopadnih grmova i drveća te zimzeleni grmovi.

Pri uređenju takve gredice najvažnije je voditi računa o visini i bujnosti pojedinih biljaka kako kasnije biljke ne bi smetale jedna drugoj u rastu, a one bujnije potiskivale manje bujne. Na miješanoj gredici prvo se sade grmovi koji čine kostur budućeg nasada, no i tu treba paziti da se oni ne rašire previše. Za takve, miješane gredice, najbolji su patuljasti grmovi poput kineskog patuljastog jorgovana, pajasmina, grmolikih ruža i patuljaste forme zimzelenu grmova. Nakon grmova se sade ukrasne trave. Najčešće se koriste prosenjak, busika i šašuljica, a često japanska trava, beskoljenka, nježno kovilje, kineski šaš i druge. Nakon ukrasnih trava sade se trajnice. Biramo one biljke koje se odlikuju dugotrajnom cvatnjom, ukrasnim plodovima i dekorativnim lišćem. Trajnice koje dugo cvatu su djevojačko oko, hudoljetnica i vrtna kadulja. Dekorativno lišće ima iglica, vrkuta i bergenija. Ukrasni plodovi odlika su indijanske koprive, gostanke i kotrljana.

Da gredica ne bi djelovala prazna, pokraj trajnica sade se jednogodišnje cvjetnice. Nakon što jedne ocvatu i uvetu, njihovo mjesto popunjavaju druge. Jednogodišnje cvjetnice nisu samo zahvalne za popunu, već se njihovom kombinacijom u svaku godišnju dobu može promijeniti izgled miješane gredice. Kada u jesen završi cvatnja jednogodiš-

nih biljaka, u manjim se skupinama na njihovo mjesto sade lukovice koje će cvjetati iduće proljeće - narcisi, tulipani, šafrani i druge biljke.

KOMBINACIJA BOJA

Pri uređenju vrtta, osobito cvjetnih gredica, vrlo je važno pravilno kombinirati boje jer će biljke izgledati znatno ljepše pokraj prikladnih susjeda. Poznavanje kombiniranja boja od velike nam je pomoći pri uređenju gredica s trajnicama.

Boje dijelimo na kromatske (šarene) i akromatske (nešarene). Kromatske se boje dijele na primarne, sekundarne i tercijarne. Primarne ili osnovne boje su žuta, plava i crvena. Miješanjem primarnih boja dobivamo sekundarne boje - narančastu, ljubičastu i zelenu. Tercijarne boje nastaju miješanjem primarnih i sekundarnih boja. Jaki kontrasti boja dobivaju se kombinacijom suprotnih, komplementarnih boja, npr. žute i ljubičaste. Zelena, plava i ljubičasta su hladne, a žuta, narančasta i crvena tople boje.

Osnovne ili primarne boje su žuta, crvena i plava, a njihovim se miješanjem dobivaju sekundarne boje: narančasta, ljubičasta i zelena. Miješanjem primarnih i sekundarnih boja dobivamo tercijarne boje u raznim nijansama, ovisno o odnosu u kojem se boje miješaju. Zanimljivi kontrasti dobivaju se kombinacijom suprotnih, komplementarnih boja, npr. crvene i zelene, narančaste i plave ili žute i ljubičaste. Bojama i kombinacijama boja mogu se postići fantastični efekti. Na primjer, mali će vrt izgledati veće ako u pozadini posadimo biljke koje cvatu plavim cvjetovima. Plava boja stvara osjećaj udaljenosti i vrt vizualno dobiva na dubini. Za razliku od hladne plave boje, tople boje poput crvene, narančaste i žute izgledaju bliže nego što jesu i prikladne su za dugačke i uske vrtove.

Bijela boja priča je za sebe. Čista bijela boja u kombinaciji sa zelenom izgleda elegančno. Da bi bijelo cvijeće bilo što uočljivije, sadimo ga ispod ukrasnog grma tamnozelene boje. Bijela će boja na sjenovitim mjestima unijeti svjetlost.

NIJE SVE U CVIJETU

Nisu lijepo samo one trajnice koje cvatu, postoje i one koje se užgajaju isključivo zbog dekorativnog lišća, odnosno bujnog zelenila. Trajnice i na taj način pokazuju svoju raskoš pa tako imamo biljke različitih oblika listova - suličastih, streličastih, srcolikih i perastih. Neke trajnice imaju izraženu strukturu žilica na listovima, što svakako pridonosi njihovoj dekorativnosti.

Trajnice dekorativnih listova služe nam za pokrivanje golih mesta na gredici, npr. na mjestima gdje su rasle lukovičaste biljke. Uglavnom se koriste biljke nižeg rasta - pokrivači tla poput bergenije, dobričice, puzave ivice i zlatne jagode.

Najpoznatija i najraširenija trajnica s ukrasnim lišćem je funkija (*Hosta*), koja je idealan izbor za sjenovita i polusjenovita mjesta. Postoji oko 1600 sorata u najrazličitijim nijan-

sama boja, veličina i oblika listova. Hoste se uspješno kombiniraju s trajnicima sitnog lišća, kao i s ukrasnim travama.

TRAJNICE ZA SJENOVITE POLOŽAJE

Iako većem broju trajnica više odgovaraju sunčani položaji, postoje mnoge vrste koje isključivo rastu u sjeni. Trajnice koje rastu na sjenovitim mjestima odlikuju se prvenstveno svojim lišćem, no ima i onih koje cvatu. Te su biljke pogodne za ukrašavanje problematičnih, sjenovitih mesta našega vrta, ali i za sadnju ispod krošnja drveća ili grmova. Pravilnim izborom i kombinacijom trajnica moguće je i u sjenovitim dijelovima vrta uživati u cvijeću, i to gotovo cijele godine.

vrsta	mjesto	visina u cm	vrijeme cvatnje	boja cvijeta
biskupska kapica (<i>Epimedum</i>)	sjena, polusjena	20 - 40	travanj - svibnaj	ružičasta, žuta, narančasta, bijela
pakujac (<i>Aquilegia</i>)	polusjena, sunce	20 - 80	svibanj - lipanj	plava, ljubičasta, crvena, bijela, žuta
habulica (<i>Cimicifuga</i>)	sjena, polusjena	100 - 200	srpanj - listopad	bijela krem
naprstak (<i>Digitalis</i>)	polusjena, sunce	50 - 180	lipanj - kolovoz	ružičasta, crvena, bijela, žuta
jedić (<i>Aconitum</i>)	polusjena, sunce	80 - 150	srpanj - listopad	plava, bijela, ružičasta
blaženak (<i>Geum</i>)	polusjena, sjena	20 - 60	svibanj - kolovoz	žuta, crvena, narančasta
šumarica (<i>Anemona</i>)	sjena, polusjena	10 - 20	ožujak - svibanj	plava, bijela
sradašce (<i>Dicentra</i>)	sjena, polusjena	20 - 80	svibanj - kolovoz	ružičasto-bijela
salamunov pečat (<i>Polygonatum</i>)	sjena, polusjena	60 - 110	svibanj - lipanj	bijela
astilba (<i>Astilbe</i>)	sjena, polusjena	40 - 120	svibanj - rujan	ružičasta, crvena, bijela, ljubičasta

TRAJNICE ZA SUNČANE POLOŽAJE

Iako neke vrste uspješno rastu, pa čak i cvatu u sjeni ili polusjeni, najvećem broju trajnica odgovaraju sunčani položaji. Te se vrste trajnica odlikuju raskošnom cvatnjom. Najveći broj vrsta cvate ljeti dok je nešto manji broj vrsta koje cvatu u proljeće. Prilikom sadnje tih trajnica vodite računa o njihovoj visini kako biste pravilno oblikovali gredicu. Pri tome visoke se biljke sade u pozadini, ispred njih one srednjeg rasta, a uz rub one najnižeg rasta.

vrsta	visina u cm	vrijeme cvatnje	boja cvijeta
kokotić (<i>Delphinium elatum</i>)	100 - 200	lipanj - listopad	plava, ljubičasta, bijela
plamenac (<i>Phlox paniculata</i>)	70 - 120	lipanj - rujan	bijela, ružičasta, crvena, ljubičasta
pupavica (<i>Rudbeckia</i>)	60 - 200	kolovoz - listopad	žuta
jastučasti zvjezdan (<i>Aster dumosus</i>)	15 - 40	kolovoz - listopad	ružičasta, crvena, bijela, plava
mačja metvica (<i>Nepeta</i>)	25 - 80	svibanj - rujan	plava, bijela, ljubičasta

orientalni mak (<i>Papaver orientale</i>)	40 - 100	svibanj - srpanj	crvena, ružičasta, bijela
sunčana (<i>Heliopsis scabra</i>)	100 - 150	lipanj - rujan	žuta
lavanda (<i>Lavandula angustifolia</i>)	30 - 90	srpanj - kolovoz	ljubičasta, ružičasta, bijela
grančica (<i>Hemerocallis</i>)	50 - 110	svibanj - rujan	žuta, narančasta, ružičasta, crvena, bijela, smeđa
gailardija (<i>Gaillardia</i>)	20 - 70	lipanj - rujan	crvena

TRAJNICE ZA SUHO TLO

Karakteristike tla nisu iste u svim krajevima zemlje. Pjeskovita i šljunčana tla slabo zadržavaju vlagu i ljeti su suha. Takva su tla vrlo česta u priobalju i u planinskim krajevima. Na sreću, i za takva mjesta postoji izbor trajnica koje bez problema uspješno rastu na suhim tlima. Niske vrste tih trajnica pogodne su za sadnju na kamenjare.

vrsta	visina u cm	vrijeme cvatnje	boja cvijeta
svetolin (<i>Santolina</i>)	30	srpanj - kolovoz	žuta
perovskija (<i>Perovskia abrotanoides</i>)	80 - 100	kolovoz - rujan	plava
pupoljka, noćurak (<i>Oenothera</i>)	15 - 60	lipanj - rujan	žuta, ružičasta
gromotulja (<i>Alyssum saxatile</i>)	20 - 30	travanj - lipanj	žuta
kotrljan (<i>Eryngium alpinum</i>)	50 - 80	srpanj - kolovoz	plavo-ljubičasta
babosvilka (<i>Armeria maritima</i>)	10 - 15	svibanj - srpanj	bijela, crvena
višegodišnji lan (<i>Linum perenne</i>)	40	lipanj - kolovoz	bijela, svijetoplava
sunčanica (<i>Helianthemum</i>)	10 - 20	lipanj - kolovoz	bijela, žuta, narančasta, crvena, ružičasta
zvjezdan (<i>Aster amellus</i>)	40 - 60	kolovoz - listopad	ružičasta, ljubičasta
čuvarkuća (<i>Sempervivum</i>)	10 - 15	lipanj - srpanj	žuta, crvena, ružičasta

TRAJNICE ZA VLAŽNO TLO

Imamo li u vrtu vodenu površinu, prirodnu ili umjetnu, zemlja uz vodu gotovo je uvijek vlažna. Takva mjesta mnogi drže problematičnim jer tu ništa ne raste. To ne mora biti tako, a za to su se opet pobrinule trajnice, dakako, samo neke vrste. Neke od njih rastu na manje ili više vlažnim tlima, a neke čak i u plitkoj vodi.

vrsta	visina u cm	vrijeme cvatnje	boja cvijeta
vrkuta (<i>Alchemilla mollis</i>)	30 - 50	lipanj - srpanj	svijetložuta
močvarna mlječika (<i>Euphorbia palustris</i>)	100	travanj - lipanj	žuta
prava končara (<i>Filipendula ulmaria</i>)	120 - 150	lipanj - kolovoz	krem-bijela
livadna perunika (<i>Iris sibirica</i>)	80 - 100	svibanj - lipanj	plava
jezičnjača (<i>Ligularia przewalskii</i>)	120 - 150	srpanj - rujan	zlatno-žuta
metiljka (<i>Lysimachia nummularia</i>)	5 - 10	svibanj - srpanj	žuta

purpurna vrbica (<i>Lythrum salicaria</i>)	60 - 120	lipanj - rujan	ružičasta, grimizna
kandelabristi jaglac (<i>Primula bullesiana</i>)	40 - 60	lipanj - kolovoz	žuta, narančasta, crvena, ružičasta, ljubičasta
podarka (<i>Tradescantia andersoniana</i>)	40 - 60	lipanj - rujan	plava, bijela, crvena, ružičasta, ljubičasta
planinčica (<i>Trollius europaeus</i>)	50 - 70	svibanj - lipanj	žuta, narančasta

UREĐENJE GREDICE S TRAJNICAMA

Prije planiranja gredice s trajnicama prvo proučite uvjete koji vladaju u vašem vrtu jer o tome ovisi izbor biljaka. Treba uzeti u obzir osunčanost, vjetrove koji pušu, vrstu tla i količinu vlage, kako one u tlu tako i zračne. Nakon toga izmjerite planiranu veličinu gredice i njezine dimenzije prenesite na milimetarski papir u mjerilu 1:50 ili manje (2 cm na papiru jednako je 1 m u vrtu). Milimetarski nam papir omogućuje vrlo detaljno planiranje. Prije sadnje raster s papira može se iscrtati na gredici pomoću pijeska. Pri izboru biljaka uputno je koristiti kakav priručnik u kojem su detaljnije opisane karakteristike i potrebe pojedinih biljaka. Nemojte gredicu pretvoriti u mješavinu pojedinačnih biljaka. Manje vrste trajnica do punog izražaja dolaze samo kada ih sadimo u većim skupinama. Podjela na dominantne biljke, pratiće i biljke za popunu nije obavezna, već ovisi o obliku gredice. Važno je uskladiti biljke različite visine tako da svaka biljka dođe do izražaja i dobije dovoljno sunca za normalan rast. Znači, visoke biljke sadimo u pozadinu, a niže biljke sprjeda.

PRIPREMA TLA

Kako trajnice više godina rastu na jednom mjestu, a neke vrste imaju prilično dubok i razgranat korijen, potrebno je prije sadnje trajnica tlo dobro obraditi. Ta se obrada sastoji od prekopavanja ili "štihanja" koje se obavlja u jesen. Kada ste tlo prokopali, po površini ravnomjerno razbacajte kompost i odmah ga umiješajte u prekopano tlo. Uklonite sve korijenje korova s prekopianog dijela i ostavite prekopano do proljeća. U proljeće, kada vremenske prilike to dopuste, površinu usitnite i poravnajte. Nakon toga sadnja može početi.

Ako je zemlja u našem vrtu problematična, bilo da je pjeskovita ili ilovasta, dodavanjem humusa, treseta i komposta popraviti ćemo njezinu strukturu i omogućiti biljkama što bolje životne uvjete.

SADNJA

Trajnica je moguće saditi tijekom cijele godine, no ipak je najbolje vrijeme za taj posao proljeće i jesen. Pri sadnji u jesen valja paziti da biljke ne posadimo prekasno jer se trebaju ukorijeniti prije mrazeva. Prema planu sadnje biljke u lončićima posložite na zemlji. Ne dajte se zbuniti naizgled prevelikim razmakom među pojedinim biljkama. Kako će biljke rasti, tako će pokrivati prazan prostor i nakon nekog vremena praznine će biti popunjene. Sadnja započinje na stražnjem dijelu gredice i kreće se prema prednjem. Kada ste biljke u lončićima rasporedili, jednu po jednu izvadite iz lončića i posadite na gredicu. Gornji

rub bale treba biti u ravnini s okolnim tlom. Nakon sadnje tlo među biljakama lagano se okopa i dobro zalije.

NJEGA GREDICE S TRAJNICAMA

Njega nasada gredice s trajnicama sastoji se u redovitom zalijevanju, prihrani biljaka, zaštiti od korova te od biljnih bolesti i štetnika.

Zalijevanje je obavezna mjera zaštite i zalijeva se redovito prema potrebi. Znači, ako nakon sadnje duže vrijeme ne padne kiša, gredicu moramo zaliti. Najintenzivnije zalijevanje provodi se ljeti kada su temperature najviše, a sušni periodi najduži. Zalijevanje se obavlja rano ujutro ili u ranim večernjim satima. Kod prihrane moramo voditi računa o potrebama biljaka koje smo posadili. Naime, nemaju sve biljke iste potrebe za hranivima. Za prihranu trajnica možemo koristiti granulirana gnojiva ili tekuća gnojiva koja se miješaju s vodom. Prihrana se obavlja do kolovoza, a nakon tog vremena više nemojte prihranjivati, osobito ne dušičnim gnojivima. Korov u nasadu treba redovito uklanjati čupanjem zajedno s korijenom. To je osobito važno kod mladog nasada kada se biljke još nisu dovoljno razvile. Kasnije će se biljke toliko razrasti da će potisnuti većinu korova, no onaj najuporniji i dalje ćemo morati plijeviti.

Na kraju recimo da trajnice možemo uzgojiti sami, iz sjemena. Sjeme posijemo, mlade biljčice pikiramo kada dovoljno ojačaju, a pikirane biljke nakon što se razviju sadimo na gredicu. Postojeće trajnice koje rastu u vrtu razmnožavaju se reznicama ili dijeljenjem busena, ovisno o vrsti.

surveying study

Welcome to the world of perennials

Summary

Perennials are herbaceous flowering garden plants which last for several years, as their name indicates. They are unavoidable in decorating a flower garden and they are combined with other perennials, annuals, bushes and other plants.

Key words: perennials, perennial flower bed, planting, planning a perennial flower bed